

■ Apáczai Csere János (1625–1659) 28 esztendősen székfoglalót tart Gyulafehérváron a bölcsesség tanulásáról, majd Kolozsvárra kerülve az iskolák felette szükséges voltáról értekezik. Ezzel egy időben már magyar nyelven veti papírra a legfőbb ismeretek enciklopédiáját (1653), továbbá logikáját (1654), s tanulásra buzdító retorikus prózáját. Műveinek nagy érdeme a szerző kritikus gondolkodása, a kor tudományos eszméiben történő magas fokú eligazodási képessége, s hogy munkásságával megalkotja a tudományok egykori magyar szókincsét, de tervezetet készít egyetem felállításáról, s hangsúlyozza a felsőfokú oktatási stúdiumokat megalapozó népoktatás kiépítésének fontosságát.

Bán Imre professzor (1905–1990), a Debreceni Egyetem neves irodalomtörténésze állította össze az eddigi legátfogóbb Apáczai-monográfiát. Munkája alapmű, kitűnő kézikönyv, amelyet nem nélkülözhetnek a 17. századi magyarországi és erdélyi művelődés történetével foglalkozók, valamint azok, akik a protestáns művelődési hagyományokat kutatják.

A művelődéstörténészek, irodalomtörténészek, pedagógiatörténészek, tudománytörténészek, filozófiatörténészek 2003-ban és 2004-ben több tudományos konferencia keretében is megemlékeznek Apáczairól, s ezzel együtt enciklopédiájáról és logikájáról. E kettős évfordulóhoz kapcsolódva adja közre az Akadémiai Kiadó Bán Imre monográfiáját, amelyhez egy nagy bibliográfiái függelék is csatolunk.

ISBN 963 05 8070 5

9 779630 880701